

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ ШКОЛИ В РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Характерною ознакою педагогічної професії є необхідність професійного розвитку особистості упродовж усього періоду фахової діяльності. Відповідно до статті 59 Закону України «Про освіту» школа створює належні умови та мотивує педагога професійно вдосконалюватися. Згідно з рекомендаціями ТКМЦНОІМ ми переглянули підходи до організації методичної роботи з педагогами, вивчили рівень компетентностей педагогів, їх інтереси і потреби. Враховуючи науково-методичну проблему школи «Впровадження ІКТ як засіб формування особистості вчителя та учня», в контексті реалізації загальноміської проблеми «Створення компетентнісного методичного простору Тернополя в умовах реформування освіти» обговорили модель методичної роботи школи на засіданні педагогічної ради.

Методична робота в закладі здійснюється на таких рівнях:

1-й – стратегічний – це діяльність педагогічної та методичної рад. Розробляються концепції, освітні програми, визначаються основні напрямки діяльності, завдання на навчальний рік.

2-й рівень – тактичний – представлений інваріантною та варіативною (інтегральною) складовими: фахові та міжфахові методичні локації, методичне об'єднання класних керівників 5-11 класів, методична естафета з впровадження сучасних освітніх технологій, школи педмайстерності з питань впровадження STEM-освіти, НУШ. Використовуються різноманітні форми роботи, удосконалюється особистісний та діяльнісний компоненти професійної діяльності. Це співпраця з ТКМЦНОІМ (участь в інваріантних та інтегральних формах методичної роботи, вивчення спецкурсів), ТОКІППО (курсова підготовка), інструктивно-методичні наради, психолого-педагогічний та практичний семінари, майстерня освітніх інновацій, методичні консультації, наставництво тощо.

Діяльність на інформаційно-аналітичному – 3-му рівні – здійснюють методична рада, аналітична група з проблеми стимулювального моніторингу, атестаційна комісія, які відстежують якість і ефективність методичної роботи, здійснюють експертизу рівня професійної компетентності педагогів, ефективність різних форм роботи, аналізують результати діяльності.

4-й рівень – це самоосвіта педагогів, робота над індивідуальною методичною проблемою.

Педагогічна рада є найважливішою, системною формою організації навчально-методичної роботи в школі. Ефективність діяльності педради значною мірою залежить від чіткості та конкретності планування тематики її засідань. Тематику педрад обумовлюють модернізований зміст освіти, робота педколективу над науково-методичною проблемою, перспективне прогнозування та планування роботи, ступінь вирішення в закладі певних проблем освітнього процесу. Готуємо і проводимо засідання педагогічної ради таким чином, щоб вона була справжньою лабораторією педагогічної майстерності.

Кожна педрада по суті є кінцевим результатом певної проведеної методичної роботи. Обов'язковими складовими підготовки та проведення педради є: засідання методичної ради,

створення ініціативної (творчої) групи з підготовки проведення, засідання шкільних методичних локацій. Крім того, проводяться заняття психолого-педагогічного семінару, декада педмайстерності, моніторингові дослідження з певної проблеми, індивідуальні консультації, інструкційно-методичні наради, оформляється виставка літератури, інформаційний стенд тощо.

Наприклад, при підготовці педагогічної ради з порядком денним «Про впровадження ефективних технологій пошуку, навчання і виховання обдарованих дітей» проведено такі заходи:

- Засідання методичної ради, на якому обговорено заходи методичної декади, розроблено заходи з підготовки та проведення педради, обговорено проект рішення.
- Засідання ініціативної (творчої) групи
- Моніторингові дослідження (аналітична група):
 - визначення фактичного рівня роботи з обдарованими дітьми;
 - результативність участі учнів в олімпіадах, конкурсах, змаганнях;
 - порівняльний аналіз результативності ДПА/ЗНО та річного оцінювання випускників 9, 11 класів;
 - виявлення факторів, які впливають на результативність роботи з обдарованими учнями та оцінка їх впливу;
 - дослідження залежності між результатами роботи з обдарованими учнями та факторами, що на них впливають (перехресний аналіз);
 - коригування змісту роботи з обдарованими учнями;
 - прогнозування виявлених тенденцій у роботі з обдарованими дітьми;
 - інформування педагогічних працівників про результати досліджень.
- Декада педагогічної майстерності «Впровадження ефективних технологій пошуку, навчання і виховання обдарованих дітей»:
 - педагогічні читання на тему: «Видатні педагоги та учителі-новатори про роботу з обдарованими дітьми»;
 - відкриті уроки учителів, їх аналіз та обговорення;
 - психолого-педагогічний семінар: «Психологічний портрет обдарованої дитини», «Вимоги до учителя, який працює з обдарованими учнями»;
 - проблемний семінар: «Таксономія Блума в цілепокладанні», «Стратегії навчання обдарованих учнів»;
 - майстер-класи учителів Тарасової Н.С. («Розвиток творчих здібностей учнів»), Аксак О.Є. («Використання Інтернет-сервісів для перевірки та оцінювання навчальних досягнень учнів»), Солтис О.Р. («Створення віртуальних інтелектуальних карт»).

- Нарада при заступнику директора щодо форми проведення засідання педради тощо.

Проект рішення педагога обговорили в групах, сформованих за прийомом технології критичного мислення «Шість капелюхів», проаналізували його з відповідних позицій.

Актуальним завданням сьогодні є формування методологічної культури вчителя. Засідання педради з порядком денним «Про моделювання освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей та здібностей учнів» було проведене у формі практичного тренінгу. З метою актуалізації теоретичних знань з педагогіки і психології педагоги визначали етапи уроку описом на слайдах (за цілями, основними видами діяльності, значенням тощо). Члени педагогічної ради працювали в групах над створенням проекту уроку відповідно до визначеної мети, формували мету уроку в контексті компетентісно-діяльнісного підходу до навчання – через результати учнівської діяльності, вирішували

методичні кейси з проблем «Найбільш поширені дидактичні помилки, які допускають учителі при плануванні уроку», «Найпоширеніші недоліки сучасного уроку», розробляли шляхи підвищення ефективності уроку. В процесі мозкового штурму були обговорені особливості уроку з використанням інформаційних технологій, вироблений методичний алгоритм сучасного уроку в умовах інформатизації освітнього простору школи.

Успіх проведення засідання педагогічної ради у значній мірі залежить від організації та активної участі («включення») всіх членів колективу. Тому ефективним прийомом є використання тих самих принципів, технологій, форм і методів роботи, що й при підготовці до уроку. Практичний компонент спонукає педагогів самостійно опрацювати джерела, які допоможуть більше дізнатися про запропоновані форми роботи, доповнити їх, урізноманітнити. Особливу увагу звертаємо на інтернет-ресурси, професійні спільноти, електронні фахові журнали, вебінари тощо. Оптимально поєднуємо групові, індивідуальні та колективні форми організації роботи, надаючи перевагу груповим, використовуючи прийоми інтерактивних методик. Практикуємо дослідження (проектна технологія), вирішення проблемного питання (проблемна технологія), аналіз ситуацій, пошук оптимальних шляхів вирішення (кейс-технологія, технологія критичного мислення), опрацювання матеріалів наперед («перевернутий клас»), створення тематичних лепбуків, ігрові та діяльнісні методи тощо.

В структуру проведення включаємо етапи, аналогічні інтерактивному уроку: мотивація, представлення теми та очікуваних результатів, надання необхідної інформації (міні-лекція, тези лекції, практичні поради тощо), інтерактивна частина (виконання завдань у групах, презентація результатів), підбиття підсумків.

На результат освітнього процесу особливо впливає психологічна компетентність педагога, яка включає знання психологічних особливостей основ викладання предметів, вікових особливостей, психічних станів вихованців, закономірностей сприйняття ними змісту навчального матеріалу. На засіданні педагогічної ради «Врахування психолого-педагогічних аспектів, формування сприятливого психологічного клімату на уроці – важлива умова підвищення ефективності освітнього процесу» (2018 рік), проведеної у формі дискусії, виконано такі завдання:

1. Обговорено, проаналізовано ключові ідеї реформування сучасної школи, принципи та методи педагогіки партнерства, особливості та чинники побудови системи відносин між учасниками освітнього процесу на засадах довіри й розуміння.
2. Визначено психолого-педагогічні чинники, які впливають на ефективність сучасного уроку, шляхи підвищення рівня професійної компетентності та педагогічної майстерності учителів.

Багато думок викликали:

- обговорення шляхів зміни ролі педагога – від єдиного наставника до коуча, модератора, тьютора, фасилітатора,
- особливості й чинники побудови системи відносин між учасниками освітнього процесу на засадах довіри й розуміння,
- психологічна підтримка оптимальних умов у формуванні та збереженні психічного здоров'я учнів.

Упродовж останніх років у школі триває інтенсивне переосмислення підходів до організації процесу учіння, колектив долає стереотипи педагогічного мислення, здійснює системні перетворення. Педагогічні працівники експериментують, апробують та успішно

впроваджують нові ідеї, технології, методики, використання яких має ряд переваг: гнучкість у застосуванні, багатоваріантність прийомів, взаємодоповнюваність.

Така система роботи сприяє підвищенню професійної компетентності педагога, що є основою успішного впровадження компетентнісного підходу в освітній процес. Цей висновок підтверджують результати моніторингових досліджень, які свідчать про позитивну динаміку рівня самооцінювання вчителів та оцінювання адміністрацією школи та методичною радою у потребі самопізнання, наявності стійких пізнавальних інтересів в педагогіці та психології, усвідомленні особистості та суспільної значимості безперервної педагогічної освіти.